

REGULAMENTUL PRIVIND BUGETAREA PARTICIPATIVĂ PRIMARIA OR. NISPORENI

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament privind bugetarea participativă în orașul Nisporeni (în continuare Regulament), are drept scop stabilirea cadrului general și a procedurii de depunere, evaluare, selectare, implementare și monitorizare a proiectelor de interes public, inițiate de cetățeni prin implicarea lor directă în procesul de bugetare participativă și finanțate din bugetul municipal prin intermediul Bugetului Participativ (în continuare Buget Participativ).

2. Bugetul Participativ este un mecanism de implicare a cetățenilor în procesele democratice în vederea ajustării politicilor publice locale la nevoile și așteptările locuitorilor or. Nisporeni. În vederea realizării acestui deziderat, cetățenii vor putea veni cu proiecte care, după ce vor fi evaluate și selectate, vor fi finanțate din bugetul primăriei Nisporeni.

3. Pentru realizarea prevederilor prezentului Regulament, anual va fi alocată o sumă de 400 mii lei. Pentru un proiect Primăria or. Nisporeni va alocă până la 100 mii lei. Suma contribuției asigurate de către inițiatorul, grupul de inițiativă sau OSC la implementarea unui proiect nu este limitată dar nu va fi mai mică de 30%. Cofinanțarea poate fi asigurată fie prin colectarea resurselor financiare, fie prin contribuții non monetare relevante activităților proiectului.

Valoarea contribuției financiare reprezintă o plus valoare în procesul de selectare a proiectelor pentru Bugetul Participativ.

4. Obiectivele Bugetului Participativ sunt:

- a) dezvoltarea dialogului dintre cetățeni și administrația publică;
- b) ajustarea politicilor primăriei la nevoile și așteptările cetățenilor;
- c) implicarea cetățenilor în procesul de planificare și dezvoltare urbană;
- d) stimularea democrației participative;
- e) creșterea transparenței în activitatea administrației publice;
- f) stimularea implicării cetățenilor din oraș în procesul decizional.

5. Bugetul Participativ este destinat tuturor cetățenilor care locuiesc în orașul Nisporeni și care doresc să se implice în dezvoltarea lui. Proiectele pentru Bugetul Participativ (în continuare "proiecte"), pot fi depuse de către personae, în mod individual, sau în grupuri de inițiativă și OSC (organizațiile societății civile: ONG, AO, AdB), cu condiția că aceștia au atins vârsta de 18 de ani și au domiciliul în orașul Nisporeni.

6. Propunerile de proiecte trebuie să se încadreze în unul din următoarele domenii de competență a Primăriei or. Nisporeni:

- a) Infrastructură stradală: alei; trotuare; scuaruri; zone pietonale; parcuri pentru automobile; stații pentru transportul urban; piste pentru bicicliști; indicatoare și marcaje rutiere; canale de scurgerea apelor pluviale; podețe; etc.;
- b) Amenajarea spațiilor verzi, a zonelor de agrement și odihnă: terenuri de joacă pentru copii; mobilier urban(bănci, coșuri de gunoi, toalete ecologice, suport pentru parcare)

biciclete, garduri decorative, foișoare pentru odihnă, grătare publice, etc); terenuri pentru sport în aer liber; instalații de iluminat; plantarea/gazonarea suprafețelor din parcuri și sau din zonele de odihnă, inclusiv toaletarea sau defrișarea, unde este cazul, a vegetației existente; sisteme de irigații pentru spațiile verzi; construcția sau reparația și sau amenajarea de fântâni, izvoare și lacuri; plantarea copacilor și a arbuștilor decorativi; amfiteatre; amenajarea curților din blocurile locative cu multe etaje, inclusiv a căilor de acces către acestea; etc.;

- c) Infrastructura culturală și de turism: trasee pentru turiști; elemente informaționale și de promovare a patrimoniului cultural municipal; reabilitarea și amenajarea monumentelor; muzee în aer liber; amenajarea zonelor pentru comerț turistic stradal; etc.;
- d) Protecția mediului: amenajarea punctelor de colectarea deșeurilor; acțiuni de salubritate; plantarea zonelor defrișate; stoparea alunecărilor de teren; adăpost temporar pentru câinii fără stăpâni cu sarcini de adopție a acestora; acțiuni de sterilizare a câinilor fără stăpâni; folosirea energiei regenerabile; etc.
- e) Amenajarea clădirilor publice: eficiența energetică (pereți, acoperiș) a clădirilor publice; amenajarea/modernizarea scârilor; etc.
- f) Amenajarea și întreținerea izvoarelor/fântânilor publice.

7. Anual, până la data de 15 martie, Primăria orașului Nisporeni va plasa pe site-ul web oficial: <https://primarianisporeni.md/> și pe rețelele de socializare anunțul cu privire la demararea concursului de proiecte pentru Bugetarea Participativă. Domeniile prioritare sunt indicate în prezentul Regulament și sunt stabilite și aprobate de Consiliul orasenesc Nisporeni.

8. Proiectele care vor fi selectate spre implementare vor deveni sarcina Primăriei or. Nisporeni și vor fi implementate pe parcursul unui an bugetar.

9. Toate proiectele trebuie să fie realizate pe terenurile din proprietatea publică a Primăriei or. Nisporeni și să nu se refere la persoane terțe.

Capitolul II **MODALITATEA DE DEPUNERE A PROIECTELOR** **PENTRU BUGETUL PARTICIPATIV**

10. Proiectele pentru Bugetul Participativ vor putea fi depuse în perioada 15 martie – 15 aprilie (ora 17:00) 2025.

11. Fiecare cetățean, grup de inițiativă sau OSC poate formula câte o singură propunere de proiect pentru fiecare din domeniile de competență a Primăriei or. Nisporeni, stabilite la pct. 6 din prezentul Regulament.

12. Pentru a demonstra necesitatea și importanța proiectului pentru comunitate, inițiatorii/liderii grupurilor de inițiativă va trebuie să colecteze cel puțin 20 semnături de susținere din partea cetățenilor din or. Nisporeni.

13. Modalitatea depunerii proiectelor este următoarea:

- a) proiectele se depun în format electronic prin expedierea prin poșta electronică la adresa de e-mail: primaria.nisporeni@apl.gov.md cu indicarea în titlul mesajului ” Apel de proiecte - Bugetare Participativă 2025” sau fizic la adresa Primăriei or. Nisporeni: Alexandru cel Bun 55.

În cazul depunerii în format electronic a propunerii de proiect, în decurs de 2 zile lucrătoare de la data expedierii mesajului, inițiatorii/liderii grupurilor de inițiativă vor

prezenta, în format fizic, lista cu semnăturile de susținere la Secretariatul Primăriei orașului Nisporeni.

14. Proiectele urmează a fi descrise prin completarea

- a) Formular de Aplicare (Anexa Nr. 1 la prezentul Regulament).
- b) Lista cu semnături de susținere (Anexa 2)
- c) Declarația de aplicare și angajament de asigurarea co-finanțării (Anexa 3)

15. Pentru a fi validate în cadrul procesului de bugetare participativă, proiectele înaintate de cetățeni trebuie să îndeplinească următoarele criterii de eligibilitate:

- a) sunt de interes local și nu realizează activități cu scop comercial, publicitar, de natură politică, religioasă sau etnică;
- b) nu dublează sau nu sunt incompatibile cu proiectele implementate de Primăria or. Nisporeni în același loc și cu același scop;
- c) corespunde cu prioritățile Bugetului Participativ ale Primăriei or. Nisporeni, menționate la pct. 6 din prezentul Regulament;
- d) este completat logic și coerent Formularul de Aplicare;
- e) Formularul de Aplicare, inclusiv lista cu semnături sunt depuse în termenii stabiliți la pct. 10 din prezentul Regulament;
- f) propunerea se încadrează în bugetul maxim alocat pentru un Proiect din Bugetul Participativ, indicată în pct. 3 din prezentul Regulament;
- g) propunerile de proiecte sunt depuse de către cetățeni în mod individual, sau de liderii grupurilor de inițiativă, cu condiția că aceștia au atins vârsta de 16 de ani, inclusiv sunt cu domiciliul în or. Nisporeni.

16. Specialistul Proiecte Investiționale va duce evidența proiectelor și va asigura publicarea listei proiectelor depuse pe site-ul web oficial <https://primarianisporeni.md/stiri-si-evenimente/>, în decurs de maxim 2 zile lucrătoare de la finalizarea etapei de înregistrare a proiectelor.

Capitolul III EVALUAREA PROIECTELOR

17. Prin dispoziția Primarului va fi constituit un Grup de Lucru pentru Bugetarea Participativă, care va avea scopul să stabilească dacă propunerile de proiecte depuse au respectat criteriile de eligibilitate stipulate la pct. 15 din prezentul Regulament.

18. După afișarea listei proiectelor depuse conform prevederilor din pct. 16 a prezentului Regulament, Primarul va convoca ședința Grupului de Lucru cu scopul de a efectua evaluarea preliminară din punct de vedere tehnic și financiar a proiectelor depuse pentru Bugetare Participativă.

19. Componența Grupului de Lucru poate include Primarul, viceprimarul, specialist principal proiecte investiționale, arhitectul-șef al primăriei, specialist principal pe domeniul juridic, contabilul șef, inclusiv câte un reprezentant ai IM Gospodaria Comunală Nisporeni, S.A. ” Apă-Canal Nisporeni” și consilierii orășenești.

Ședința Grupului de Lucru va fi prezidată de către Președintele Grupului de lucru. Secretarul grupului de lucru, responsabile de recepționarea apelurilor de proiect și pregătirea materialelor este specialistul principal proiecte investiționale. Consilierii orășenești pot participa la ședința Grupului de Lucru și se pot expune pe marginea proiectelor depuse.

20. Grupul de Lucru pentru Bugetare Participativă va avea, până pe data de 30 aprilie 2025 următoarele sarcini:

- a) evaluarea preliminară a proiectelor din punct de vedere tehnic și financiar;
- b) evaluarea respectării criteriilor de eligibilitate stabilite on pct. 15 din prezentul Regulament;
- c) solicitarea după caz a avizelor cu privire la proiecte de la experți, organizații și instituții relevante;
- d) publicarea rezultatele evaluării preliminare tehnice, informând inițiatorii/liderii grupurilor de inițiativă a proiectelor că au la dispoziție trei zile pentru a face modificările necesare în proiect, în caz de necesitatea introducerii acestora, astfel, ca proiectul să fie posibil de realizat;

21. Grupul de Lucru va analiza proiectele depuse după următoarele criterii de evaluare:

- a) Impactul proiectului. Numărul beneficiarilor în urma implementării proiectului. Punctaj maxim: 20 de puncte.
- b) Originalitatea proiectului. Soluțiile propuse din cadrul proiectului nu au fost implementate anterior în or. Nisporeni. Punctaj maxim: 10 puncte.
- c) Contribuția financiară. Suma financiară ca cotă de participare la implementarea proiectului, colectată și oferită de către inițiatorul sau grupul de inițiativă. Punctaj maxim: 50 de puncte.
- d) Durabilitatea proiectului. Măsurile propuse pentru menținerea în timp a investițiilor din cadrul proiectului. Punctaj maxim: 20 de puncte.

22. Grupul de Lucru poate veni cu sugestii de modificare a proiectelor doar cu acordul inițiatorului sau a liderului grupului de inițiativă. În acest caz, Grupul de Lucru poate invita inițiatorii/liderii grupurilor de inițiativă a proiectelor pentru informații suplimentare în ceea ce privește modificările propuse.

23. În urma evaluării, va fi elaborat un Aviz semnat de membrii Grupul de Lucru de evaluare a proiectelor care va conține:

- a) lista proiectelor aprobate spre finanțare și implementare, cu includerea punctajului acumulat per fiecare proiect și prezentarea succintă a acestora, inclusiv după caz, opiniile separate ale membrilor;
- b) lista proiectelor respinse, cu includerea argumentării refuzului acestora.

24. Avizul va fi publicat pe site-ul oficial al Primăriei primarie or. Nisporeni <https://primarianisporeni.md/stiri-si-evenimente/> . Nu mai târziu de 15 mai 2025.

25. În decurs de 3 zile după publicarea Avizului, cetățenii pot depune contestații și solicita clarificări cu privire la proiectele respinse. Contestatiile depuse vor fi examinate de către Grupul de Lucru in decurs de 10 zile.

Capitolul IV **VOTAREA PROIECTELOR ȘI SELECȚIA FINALĂ**

26. Votarea se va realiza într-o perioadă de 10 zile, începând cu prima zi de lucru după publicarea listei proiectelor aprobate spre finanțare de către Grupul de Lucru de evaluare a proiectelor.

27. Votarea Proiectelor se va realiza prin intermediul paginii Primăriei or. Nisporeni de pe rețeaua de socializare Facebook <https://www.facebook.com/primariaorasului.nisporeni/>.

28. Din momentul aprobarii, sarcina implementarii proiectelor revine Primăriei or.Nisporeni. Pentru punerea în aplicare a proiectelor răspunde integral Primăria or. Nisporeni.

Capitolul V MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI

29. Modalitatea de implementare a proiectelor de către Primăria or. Nisporeni va fi monitorizată de inițiatorii/liderii grupurilor de inițiativă a proiectelor, care constituie Comisia de monitorizare. Aceștia își aleg un președinte al Comisiei de monitorizare.

30. În situațiile în care inițiatorii/liderii grupurilor de inițiativă a proiectelor observă abateri, disfuncționalități sau alte probleme în perioada de implementare, acestea vor fi aduse la cunoștința Primarului sau viceprimarului, care sunt responsabili de supravegherea realizării Bugetului Participativ.

31. Președintele Comisiei de monitorizare la sfârșitul lucrărilor de implementare ale proiectelor finanțate din cadrul Bugetului Participativ, întocmește raportul de monitorizare pe care îl prezintă Consiliului Orasenesc Nisporeni.

32. Rapoartele de monitorizare se vor discuta în cadrul Consiliului Orasenesc Nisporeni la data aprobării bugetului pentru următorul ciclu de proiecte.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE

33. În timpul implementării proiectelor, Primăria or. Nisporeni va consulta toate părțile interesate.

34. Pe parcursul implementării Proiectelor sunt posibile unele modificări din motive obiective cu acceptul inițiatorilor/liderilor grupurilor de inițiativă, însă în limita bugetului inițial. Primăria își rezervă dreptul de a face modificări on proiectele implementate în cazul depășirii valorii estimate a acestora.

35. Din momentul finalizării proiectelor selectate, Primarul va raporta Consiliului orasenesc Nisporeni despre impactul și rezultatele acestora .

36. Toate materialele realizate prin intermediul proiectelor implementate de Primăria Or. Nisporeni obligatoriu vor trebui să conțină mențiunea ”Proiect realizat prin intermediul Bugetului Participativ al Primăriei or. Nisporeni”.

37. Prezentul Regulament poate fi modificat sau completat ori de câte ori acest lucru se impune, precum și în situația în care apar noi dispoziții legale, în modul stabilit, prin decizia Consiliului Orasenesc Nisporeni. După adoptarea prezentului Regulament, acesta se publică în format electronic pe site-ul oficial al primăriei Nisporeni.

Secretar C.O.Nisporeni

Cristina MOLDOVAN